

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita	
Fakulta	Lékařská
Obor řízení	Lékařská farmakologie
Uchazeč	<i>PharmDr. Jana Rudá, Ph.D.</i>
Pracoviště uchazeče	Farmakologický ústav LF MU
Habilitační práce (název)	<i>Drogová závislost jako komorbidita psychiatrických onemocnění v animálních modelech</i>
Oponent	prof. PharmDr. Ján Klimas, PhD. MPH
Pracoviště oponenta	Katedra farmakológie a toxikológie, Farmaceutická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

Všeobecná charakteristika

Habilitačná práca Dr. Rudej-Kučerovej má charakter súboru publikovaných originálnych vedeckých prác doplneného a rozšíreného o aktuálny komentár a diskusiu. Práca v úvodnej časti ozrejmjuje aspekt drogových závislostí ako medicínsky aj sociálny problém a pracuje s hypotézou, že závislosť imituje snahu vysporiadať sa s monoaminergným deficitom. Prienik patomechanizmu vzniku závislosti predovšetkým s depresiou otvára možnosti pre objavovanie nových farmakologických mechanizmov. Ďalšími zdieľanými sférami drogovej závislosti sú schizofrénia, či rodové odlišnosti, ktoré predstavujú súčasné výzvy pre klinickú farmakológiu a klinickú toxikológiu. Vo vedeckej práci habilitantky boli tieto oblasti intenzívne študované v experimentálnych podmienkach. Je reálne sa domnievať, že výsledky práce Dr. Rudej-Kučerovej môžu prispieť k vývoju inovatívnych liečiv, napríklad antidepresív.

Všeobecné poznatky o súčasnom stave každej sledovanej špecifickej problematiky sú predstavené v úvodných častiach, kde autorka rozoberá teoretické pozadie jednotlivých oblastí a metodické prístupy. Samotný súbor pôvodných prác je zložený z troch logicky a myšlienkovu ucelených častí. Z nich sa prvá venuje depresii, druhá schizofrénii a tretia rodovým špecifikám, vždy vo vzťahu k drogovým závislostiam ako komorbiditám. Na tomto mieste treba uviesť že Dr. Jana Rudá-Kučerová sa môže preukázať kvalitným, konzistentným výskumom, ktorého výsledky publikuje v časopisoch s vynikajúcou reputáciou a kvalitným impakt faktorom – spomeniem najmä *International Journal of Neuropsychopharmacology* (IF: 5,6) a *World Journal of Biological Psychiatry* (4,2). V záverečnej diskusii a v závere s perspektívami autorka sumarizuje poznatky z publikovaných prác a myšlienkovu prepája jednotlivé časti spôsobom, ktorý pomáha čitateľovi identifikovať súvislosti.

Otázky

Z obsahového hľadiska je práca zameraná na oblasť experimentálnych drogových závislostí, pričom príspevkom habilitantky pre túto oblasť je charakterizovanie nových preklinických modelov. V tejto súvislosti by ma zaujímalo, či sa plánuje venovať aj ich molekulárno-biologickému charakterizovaniu, t.j. analýze expresií špecifických génov v týchto modeloch, ktoré by odhalili potenciálne farmakologické ciele pre dizajnovanie

nových liečiv. U ktorých svojich výsledkov vidí habilitantka najlepší translačný potenciál do humánnej medicíny?

V publikáciách sa habilitantka venuje akútnym aj chronickým efektom návykových látok. Zaujímalo by ma, či sa vo svojej práci stretla s protichodnými nálezmi akútne (resp. subakútne), verzus chronické ovplyvnenie.

Ako farmakológa zaoberajúceho sa poškodením srdca by ma zaujímalo, či nemajú popisované experimentálne modely, predovšetkým model aplikácie metamfetamínu, kardiovaskulárne poškodenie, resp. mortalitu súvisiacu s kardiomyopatiou.

Oceňujem, že okrem originálnych článkov sú súčasťou habilitačnej práce aj prehľadové publikácie. Tie dotvárajú obraz o habilitantke ako o odborníčke so širokým, komplexným prehľadom v oblasti, ktorej sa venuje. Ja som si so záujmom prečítal najmä prehľadový článok o vzťahu medzi psychickými ochoreniami a metabolickým syndrómom a zaujímal by ma názor habilitantky, či je vyšší výskyt metabolického syndrómu u psychiatrických pacientov dôsledok ochorenia alebo farmakoterapie.

Celkové hodnotenie

Výsledky práce PharmDr. Jany Rudej-Kučerovej, Ph.D. a jej publikačná činnosť svedčia o veľkom pracovnom nasadení, entuziazme a vyzretej vedeckej osobnosti, ktorá sa dobre orientuje v oblasti lekárskej farmakológie. Doterajšia vedecko-výskumná práca Dr. Rudej-Kučerovej je medzinárodne identifikovateľná, je dobrou zárukou ďalšieho rozvoja oblasti, ktorej sa venuje a je prínosom aj pre implementáciu do vzdelávacej oblasti a pre budovanie kvalitnej vlastnej vedeckej školy v blízkej budúcnosti. Z tohto dôvodu odporúčam habilitačnú prácu PharmDr. Jany Rudej-Kučerovej, Ph.D. k prijatiu ako podkladový materiál k habilitačnému konaniu v príslušnom odbore.

Záver

Habilitační práce PharmDr. Jany Rudej-Kučerovej, Ph.D. *Drug addiction as a comorbidity of psychiatric disorders in animal models* **splňuje** požadavky standardne kladené na habilitační práce v oboru lekárska farmakologie.

V Bratislave dne 08.06.2017